

Kasvun ja oppimisen lautakunta 07.05.2024 § 109

§ 109

Oikaisuvaatimus kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksestä 17.4.2024 § 92 koskien lukuvuoden 2024-2025 enimmäisoppilasmääriä vuosiluokilla 1-6

Valmistelijat / lisätiedot:
Sirviö Jemina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää lautakunnan päätöksestä 17.4.2024 § 92 tehdyn, 26.4.2024 (30.4.2024) saapuneen oikaisuvaatimuksen selostusosassa mainituin perustein.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti

Selostus

Yhden koulutulokkaan huoltajat ovat 26.4.2024 tehneet oikaisuvaatimuksen kasvun ja oppimisen lautakunnan 17.4.2024 § 92 päätöksestä koskien lukuvuoden 2024–2025 enimmäisoppilasmääriä yleisopetuksessa ja kouluihin perustettavia ryhmiä vuosiluokille 1–6. Huoltajat ovat 30.4.2024 toimittaneet uuden oikaisuvaatimuksen ja ilmaisseet tämän korvaavan 26.4.2024 tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Huoltajat vaativat lautakuntaa muuttamaan 17.4.2024 § 92 päätöstään perus- ja ihmisoikeudet huomiovaksi niin, että:

- 1) Martinkallion koulun osalta perustetaan toinen luokka. Martinkallion kouluun on hakenut lähikouluksi tänä vuonna yhteensä 46 opiskelijaa. Tiloissa toimii kouluesikoulu, joista osa lapsista on jäänyt ilman valintaa kouluun. Lapsen etujen mukaista olisi se, että lapset voisivat jatkaa kouluesikoulussa.
- 2) Rehtorilla on oikeus päättää lapsen edun perusteella (esimerkiksi mikäli lapsi on ollut samassa esikoulussa, joka on sijainnut samassa rakennuksessa ja tämä johtaisi yksittäisten lasten syrjivään sijoittamiseen) siitä, että kouluun otetaan enemmän opiskelijoita kuin päätöksessä määritetty määrä. Rehtorin on aina huomioitava lapsen etu koulupäätöksissä.

Huoltajat katsovat, että kasvun ja oppimisen lautakunta on jättänyt huomioimatta lapsen edun perusopetuslain 3 a §:n ja YK:n

yleissopimuksen 3.1 artiklan edellytyksen vastaisesti, sillä kolme Martinkallion esikoululaista on jäänyt ilman paikkaa Martinkalliossa ja heidät on täytynyt pakkosiirtää toisiin kouluihin. Tämä aiheuttaa tarpeetonta henkistä stressiä ja ahdistusta muuttuvassa ympäristössä. On myös kohtuutonta, että kolme lasta jätetään ulkopuolelle ja he saattavat tuntea itsensä syrjityiksi.

Oikaisuvaatimus on oheismateriaalina.

Päätösehdotuksen perustelut

Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksen 17.4.2024 § 92 muuttamiseksi ei ole perustetta ja oikaisuvaatimus tulee hylätä jäljempänä esitetyin perustein.

Toimivalta

Espoon peruskoulujen enimmäisoppilasmääristä päättää kasvun ja oppimisen lautakunta. Lautakunnan toimivalta on määrätty Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4 luvun 13 §:n kohdassa 5. Lautakunnalla ei ole sen sijaan toimivaltaa päättää yksittäisen lapsen koulupaikasta.

Päätöksen lähikoulun osoittamisesta tekee suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön viranhaltijoiden opetuslainsäädäntöön perustuvan ratkaisuvallan 7.2 §:n kohdan 1 perusteella peruskoulun rehtori tai koulunjohtaja. Siltä osin, kuin huoltajat ovat tyytymättömiä oman lapsensa lähikoulupäätöksestä, huoltajat voivat tehdä oikaisuvaatimuksen perusopetuslain 42 §:ssä säädetyn mukaisesti asiassa toimivaltaiselle Etelä-Suomen aluehallintovirastolle päätöksen liitteenä saamansa muutoksenhakuohjeen mukaisesti.

Koulukohtaiset enimmäisoppilasmäärät

Opetus tulee järjestää kunnassa perusopetuslain 6 §:n 1 momentin mukaan siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Opetuslainsäädännössä ei ole säädelty opetusryhmien kokoa, lukuunottamatta perusopetusasetuksen 2 §:ssä säädettyä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetusryhmien muodostamista. Opetusryhmien muodostamisessa tulee kuitenkin huomioida perusopetuslain 30 §:n 2 momentin mukaan se, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Espoo, kuten muutkin kunnat, voivat oikeuskäytännössä vakiintuneen tulkinnan mukaan ottaa suunnittelussa ja oppilaiden sijoittelussa huomioon oppilaiden tarkoituksenmukaisen sijoittumisen kunnan eri kouluissa, ja tässä harkinnassa huomioon kulloinkin käytettävissä olevat henkilöstö-, tila- ynnä muut voimavarat. Lähikouluja osoitettaessa tulee kuitenkin varmistaa, että oppilaiden koulumatkat muodostuvat kokonaisuutena tarkastellen mahdollisimman turvallisiksi ja lyhyiksi.

Lukuvuoden 2024-2025 koulukohtaiset enimmäisoppilasmäärät ja oppilaaksiottoehdotus on valmisteltu suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön ja peruskoulun rehtoreiden yhteistyönä. Valmistelussa on huomioitu asianmukaisesti koulujen käytössä lukuvuonna 2024-2025 olevat tilat ja resurssit, oppilasalueella asuvien koulutulokkaiden määrä ja asuinpaikat sekä se, että ryhmät ovat opetuksen asianmukaisen

järjestämisen näkökulmasta mielekkään kokoisia ja taloudellisesti muodostettuja. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla on huomioitu, että erityinen tuki on toteutettavissa heidän etunsa ja opetuksen järjestämisedellytysten mukaisesti.

Espoonlahden oppilasalueella sijaitsee 11 koulua. Martinkallion ja muiden kyseisen oppilasalueen koulujen enimmäisoppilasmääriä valmisteltaessa oppilasaluetta on tarkasteltu kokonaisuutena huomioiden kaikki oppilasalueella asuvat koulutulokkaat.

Martinkallion koulun kohdalta päätetty enimmäisoppilasmäärä on ollut tarkoituksenmukainen koulun ja oppilasalueen näkökulmasta. Martinkallion koulun enimmäisoppilasmäärän nostaminen toisen opetusryhmän muodostamiseksi ei olisi tilojen riittävyden ja tarkoituksenmukaisen käytön näkökulmasta perusteltua, opetuksen järjestämisen näkökulmasta mielekäästä tai taloudellisesti järkevää. Mikäli enimmäisoppilasmäärää nostettaisiin, tarkoittaisi se käytännössä sitä, että Espoonlahden oppilasalueelle tulisi yksi lisäryhmä. Tämän seurauksena muihin alueen kouluhin osoitettujen koulutulokkaiden määrä vähenisi osassa alueen kouluista ja johtaisi epätarkoituksenmukaisten opetusryhmien muodostumiseen.

Se, että lautakunta päättäisi muuttaa Martinkallion koulun enimmäisoppilasmäärää toisen opetusryhmän perustamiseksi, ei tarkoittaisi sitä, että oikaisuvaatimuksen tekijöiden lapsi saisi koulupaikan Martinkallion koulusta.

Lapsen etu

Suomenkielisen perusopetuksen koulutulokkaita on vuosittain noin 3500. Koulujen enimmäisoppilasmääriä ratkaistaessa kyse on useita lapsia koskevasta päätöksestä, jossa lapsen etua on arvioitava kokonaisuutena yhtenäisin perustein. Oppilasaluetta tarkastellaan tästä syystä kokonaisuutena huomioiden kaikki oppilasalueella asuvat koulutulokkaat.

Lautakunnan päätös 17.4.2024 § 92 on valmisteltu asiassa sovellettavan opetuslainsäädännön ja lautakunnan 11.11.2020 § 207 hyväksymien perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjausten mukaisesti. Lautakunnan päätös koulukohtaisista enimmäisoppilasmääristä ei ole lapsen edun vastainen sillä perusteella, että kaikille koulutulokkaille ei ole voitu osoittaa lähikouluksi maantieteellisesti lähintä tai lähikoulutoiveeksi esitettyä koulua. Oppilailla on subjektiivinen oikeus lähikouluun. Subjektiivista oikeutta mihinkään tiettyyn kunnan kouluun ei sen sijaan ole.

Esiopetusyksikkö

Esiopetusta järjestetään pääosin varhaiskasvatyüksiköissä ja yksittäisissä lautakunnan vuosittain päättämässä peruskouluissa. Esiopetusyksiköihin hakeudutaan lähikoulun osoittamisperusteista poikkeavin perustein, ja hakemus kohdistetaan tiettyyn esiopetusyksikköön. Koulun esiopetusryhmissä olevat esioppilaat saattavat asua siksi sellaisilla alueilla, joista ei ohjaututtaisi kyseiseen kouluun lähikoulua osoitettaessa.

Esiopetusyksikkö ei ole perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjausten mukaisesti lähikoulun osoittamisessa huomioitava asia. Koulutulokkaan esiopetusyksikkö ei siten määritä koulutulokkaan tulevaa koulua eikä koulun esiopetuksessa olevilla ole etusijaa muihin oppilasalueella asuviin koulutulokkaisiin nähden.

Se, että lautakunta päättäisi muuttaa Martinkallion koulun enimmäisoppilasmäärää koulun esiopetuksessa olevien koulutulokkaiden pääsemiseksi kyseiseen kouluun, asettaisi Espoonlahden oppilasalueen ja muidenkin Espoon oppilasalueiden koulutulokkaat eriarvoiseen asemaan. Martinkallion koulun esiopetuksessa oleville koulutulokkaille osoitettaisiin lähikoulut käytännössä ja tosiasiallisesti perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjauksista poikkeavalla tavalla.

Martinkallion koulun lähikoulutoiveeksi esittäneet

Kukin Espoonlahden oppilasalueella sijaitsevista kouluista on osoitettu lähikouluksi 17.4.2024 § 92 päätettyjen koulukohtaisten enimmäisoppilasmäärien puitteissa perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevissa linjauksissa määritellyssä etusijajärjestyksessä:

1. Terveystilaan liittyvä tai muu erityinen syy
2. Sisarusperuste
3. Koulumatka
4. Lähikoulutoive.

Huoltajat ovat voineet vedota lapsensa lähikoulun osoittamisessa em. seikkoihin ja ilmoittaa halutessaan lähikoulutoiveen. Lähikoulutoiveen esittäminen ei ole tarkoittanut kyseiseen kouluun hakemista tai hakemuksen kohdistamista vain yksittäiseen kouluun. Huoltajien esittämiä lähikoulutoiveita on tarkasteltu etusijajärjestyksen mukaisesti vasta neljäntenä ja lähikoulutoiveet on pyritty toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Lähikoulutoiveen toteutumatta jääminen ei ole johtanut koulutulokkaiden lähikoulun epäämiseen, koska lähikoulutoiveen toteuttamisessa ei ole kyse subjektiivisesta oikeudesta päästä tiettyyn kouluun.

Martinkallion koulun lähikoulutoiveeksi esittäneitä on ollut 46. Näistä huomattava määrä on vedonnut lähikoulun osoittamisessa sisarusperusteeseen. Tällä on ollut suora vaikutus siihen, kuinka monta koulutulokasta on voitu osoittaa kouluun koulumatkan perusteella ja kuinka paljon huoltajien esittämiä lähikoulutoiveita on voitu toteuttaa. Lisäksi osa koulutulokasta on hakenut ensisijaisesti painotettuun opetukseen ja tullut valituksi, joten lähikoulutoive ei ole tullut erikseen tarkasteltavaksi. Kun huomioidaan painotettuun opetukseen valitut ja etusijaperustein 1-3 osoitetut koulutulokkaat, lähikoulutoiveista on jäänyt toteutumatta 12.

Martinkallion koulun enimmäisoppilasmäärän nostaminen yksittäisten huoltajien esittämien lähikoulutoiveiden toteuttamiseksi asettaisi Espoonlahden oppilasalueen koulutulokkaat eriarvoiseen asemaan, sillä Martinkallion koulun esiopetuksessa oleville koulutulokkaille osoitettaisiin lähikoulut käytännössä ja tosiasiallisesti perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien linjauksista poikkeavalla tavalla. Lähikoulutoiveita on jäänyt toteutumatta myös muiden Espoon oppilasalueen kouluihin, joten myös muilla oppilasalueella asuvat koulutulokkaat olisivat eriarvoisessa asemassa.

Rehtorin harkinta

Rehtorit voivat hallintolain 6 §:ssä säädetyn mukaisesti käyttää toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Rehtorilla ei ole näin ollen mahdollisuutta käyttää asiassa oikaisuvaatimuksen tehneiden huoltajien toiveen mukaista tai muutoin

vapaata harkintaa. Harkinnan tulee perustua lakiin ja ohjeisiin, ml. kunnalliset määräykset, päätökset ja linjaukset.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Oikaisuvaatimus (henkilötiedot poistettu JulkL 24.1 § k 32)

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijät